

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništva v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice hištv. 5. — Doležalci tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobje se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kako je z vero in krščanskim življenjem pri vojakih?

«Slabi časi so», tako ljudje dandanes sploh tožijo in resnična ali opravičena je ta tožba posebno v naših krajih, ker nam hoče prenehati naš najbolji in najdraži pridelek t. j. vino. Odkod naj vzame potem kmet toliko denarja, da zamore davek plačati in poravnati domače potrebe? Zares visoki in raznovrstni davki že so marsikaterega ob njegovo imetje in posestvo spravili. Jaz pa mislim, da se težje, kakor ta »gruntni« davek je plačevali drug davek, namreč davek ne na denarju, ampak na krvi. Kaj pa je to? Ako svoje življenje cesarju darujemo in za drago domovino krvi prelijemo, to je sicer najlepší, pa tudi najdraži davek na krvi.

Kdor je bil kedaj vojak in znabiti celo v vojski, on bo rad to pripoznal in pritrtil mojim besedam. Kako so leta 1866 stariši, bratje in sorodniki plakali, ko so se naši fantje na vojsko odpravljali! Bog ve, ali se bomo še kedaj na zemlji videli? vprašal se je vsakdo, in res mnogo se jih ni več povrnilo k svojim, domu. Sicer bi pa lahko kdo ugovarjal tako-le: Ob času vojske je res težko in nevarno cesarsko suktnjo nositi, ne pa v mirnih časih. Na to odgovorim, da tudi takrat, kedar ni vojske, ima vojaški stan mnogo nevarnosti, sicer ne za telesno življenje, tembolj pa za dušno življenje dotičnih mladeničev, za njihovo neumrjččo dušo in ravno na to hotel sem danes besedo napeljati. Zakaj uboga pa pobožna slovenska mati tako žaluje, kedar se njen sin na tri leta k vojakom odpravlja? Nekaj jo skrbi to, kdo bo zdaj njena podpora doma pri gospodarstvu, ker odhaja najboljši delavec od hiše, ali se neka druga skrb ji je bolj pri srcu, namreč: ali bo njen sin pri vojakih tudi priden in pobožen ostal? ali se bode kedaj nepokvarjen k njej povrnil?

Ta materina skrb je pač opravičena, ker marsikateri slovenski fant šel je k vojakom, pobožen in ne-

dolžen: ko je pa doslužil, ni imel več teh najlepših čednostij; mnogo dobrih lastnostij je zgubil, navzél pa si je po velikih mestih slabih navad, n. pr. grdega preklinjanja in tako dalje. Od kod prihaja to? Najbolj od tod, ker pri vojakih premalo ozir jemljejo na sv. vero, ker nihče ne terja, da bi se tudi v cesarski službi božje in cerkvene zapovedi natančno izpolnjevale; potem pa tudi, ker podložni nimajo dobrih izgledov; najvišji vojskovodja, namreč svitli cesar, dajejo sicer vsem, tudi oficirjem lep izgled, ker so vsako nedeljo in vsak praznik pri sv. maši in prejmejo vsako leto sv. zakramente; pa koliko je drugih zapovednikov viših in manjših, ki se ne obnašajo tako lepo!

Zares težko je potem za vojaka niže vrste pobožno in nedolžno srce si ohraniti in na Boga ne pozabiti. Žalostne so torej verske in npravne razmere pri vojakih in večkrat so se o tem v državnem zboru in delegacijah poslanci britko pritoževali, toda skorej brez uspeha; pa nekaj vendar gre na bolje, kajti pred kratkim razposlal je vojni minister na razna poveljništva ukaz, da od zdaj naprej naj bolj gledajo na vero in pobožni duh pri svojih podložnih. Bog daj, da bi se v tem obziru res kaj doseglo in zboljšalo; sicer pa bode ostal vojaški stan vedno nevaren za telesno in dušno življenje in davek na krvi, sicer najimenitnejši, pa tudi najdraži in najhujši davek. H koncu naj še omenim, da se je v zadnjih 20 letih pri vojakih naštelo čez 6000 samoumorov; strašna prikazen in jaz pravim le to, da kdor ima še vero in dobro vest, ne bode samega sebe umoril, ako je sploh pri zdravi pameti.

J. Z.

Govor dr. L. Gregorčca.

(V državnem zboru dne 16. decembra 1891.)

VI. Preteča politična in narodna smrt je za tistega, ki se tega zaveda, nekaj tako groznega, da se mu vidi vse opravičeno, kar bi ga rešiti utegnilo. Ako bodo od-